

Typ obsahu, typ média a typ nosiče – atributy RDA

Obecné označení druhu dokumentu (OODD) vzniklo v sedmdesátých letech minulého století v rámci mezinárodního doporučení ISBD, odkud bylo převzata do druhého vydání AACR2 v roce 1988. Základním nedostatkem OODD je **nejednoznačnost používaných termínů** - ve třídění dokumentů se mísí hlediska fyzické formy, obsahu, ale i způsobu zápisu (např. rukopis). **V RDA obecné označení druhu dokumentu zcela nahrazují tři nové atributy: typ obsahu, typ média a typ nosiče** (v MARC 21 podpole 245\$h nahrazují tři nová pole: 336, 337 a 338).

RDA, pravidlo 6.9: Typ obsahu (MARC 21, pole 336)

Typ obsahu je kategorizace odrážející základní formu komunikace, v níž je obsah vyjádřen, a lidský smysl, jehož prostřednictvím má být vnímán. Typ obsahu vyjádřený formou obrazu též odráží prostorové dimenze, v nichž má být obsah vnímán, a vnímání přítomnosti nebo absence pohybu.

Každému termínu z pole 336\$a odpovídá kód v poli 336\$b.

Pro minimální záznam je pole 336 povinné.

Typ obsahu – termíny (pole 336\$a):

kartografický datový soubor, kartografický obraz, kartografický pohyblivý obraz, kartografický taktilní obraz, kartografická taktilní trojrozměrná forma, kartografická trojrozměrná forma, počítačový datový soubor, počítačový program, zápis pohybu, zápis hudby, hraná hudba, zvuky, mluvené slovo, statický obraz, taktilní obraz, taktilní zápis hudby, taktilní zápis pohybu, taktilní text, taktilní trojrozměrná forma, text, trojrozměrná forma, trojrozměrný pohyblivý obraz, dvojrozměrný pohyblivý obraz, jiný, nespecifikován.

RDA, pravidlo 3.2: Typ média (MARC 21, pole 337)

Typ média je kategorizace odrážející obecný typ zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje.

Každému termínu z pole 337\$a odpovídá kód v poli 337\$b.

Pro minimální záznam pole 337 není povinné.

Typ média – termíny (pole 337\$a):

audio, počítač, mikroforma, mikroskop, projektor, stereoskop, bez média, video, jiný, nespecifikován.

RDA, pravidlo 3.3 Typ nosiče (MARC 21, pole 338)

Typ nosiče je kategorizace odrážející formát paměťového média a jeho nosiče v kombinaci s typem zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje.

Každému termínu z pole 338\$a odpovídá kód v poli 338\$b.

Pro minimální záznam je pole 338 povinné.

Textové monografické zdroje v tištěné podobě nepotřebují pro zprostředkování obsahu zdroje žádné zařízení (=bez média), textové monografické zdroje v elektronické podobě potřebují pro zprostředkování obsahu zdroje počítač. V RDA jsou stanoveny pro tyto dvě kategorie následující termíny, pro monografické textové zdroje platí pouze některé z nich.

Typ nosiče – termíny (pole 338\$a)

Nosiče bez média:

karta, flipchart, svitek, arch, svazek, objekt, jiný

Nosiče pro počítač:

počítačová karta, počítačová čipová kartridž, počítačový disk, počítačová disková kartridž, počítačová pásková kartridž, počítačová pásková kazeta, počítačová pásková cívka, online zdroj, jiný

Poznámka:

Další kategorie pro nosiče, které potřebují pro zprostředkování obsahu zdroje určité zařízení (*audio, mikroforma, mikroskop, projektor, stereoskop, bez média, video, jiný, nespecifikován*) budou řešeny v rámci minimálního záznamu pro speciální dokumenty v roce 2014.